

Amores 1

EPIGRAMMA IPSIUS

- [1] **Qui modo Nasonis fueramus quinque libelli,**
- [2] **Tres sumus; hoc illi praetulit auctor opus.**
- [3] **Ut iam nulla tibi nos sit legisse voluptas,**
- [4] **At levior demptis poena duobus erit.**

Gedicht 1

- [1] **Arma gravi numero violentaque bella parabam**
- [2] **Edere, materia conveniente modis.**
- [3] **Par erat inferior versus: risisse Cupido**
- [4] **Dicitur atque unum surripuisse pedem.**
- [5] **'Quis tibi, saeve puer, dedit hoc in carmina iuris?**
- [6] **Pieridum vates, non tua turba sumus.**
- [7] **Quid, si praeripiat flavae Venus arma Minervae,**
- [8] **Ventilet accensas flava Minerva faces?**
- [9] **Quis probet in silvis Cererem regnare iugosis,**
- [10] **Lege pharetratae virginis arva coli?**
- [11] **Crinibus insignem quis acuta cuspide Phoebum**
- [12] **Instruat, Aoniam Marte movente lyram?**
- [13] **Sunt tibi magna, puer, nimiumque potentia regna;**
- [14] **Cur opus adfectas, ambitiose, novum?**
- [15] **An, quod ubique, tuum est? tua sunt Heliconia tempe?**
- [16] **Vix etiam Phoebo iam lyra tuta sua est?**
- [17] **Cum bene surrexit versu nova pagina primo,**
- [18] **Attenuat nervos proximus ille meos;**
- [19] **Nec mihi materia est numeris levioribus apta,**
- [20] **Aut puer aut longas compta puella comas.'**
- [21] **Questus eram, pharetra cum protinus ille soluta**
- [22] **Legit in exitium spicula facta meum,**
- [23] **Lunavitque genu sinuosum fortiter arcum,**
- [24] **'Quod' que 'canas, vates, accipe' dixit 'opus! '**
- [25] **Me miserum! certas habuit puer ille sagittas.**
- [26] **Uror, et in vacuo pectore regnat Amor.**
- [27] **Sex mihi surgat opus numeris, in quinque residat:**
- [28] **Ferrea cum vestris bella valete modis!**
- [29] **Cingere litorea flaventia tempora myrto,**
- [30] **Musa, per undenos emodulanda pedes!**

Gedicht 2

- [1] **Esse quid hoc dicam, quod tam mihi dura videntur**
- [2] **Strata, neque in lecto pallia nostra sedent,**
- [3] **Et vacuus somno noctem, quam longa, peregi,**
- [4] **Lassaque versati corporis ossa dolent?**
- [5] **Nam, puto, sentirem, siquo temptarer amore.**
- [6] **An subit et tecta callidus arte nocet?**
- [7] **Sic erit; haeserunt tenues in corde sagittae,**

- [8] Et possessa ferus pectora versat Amor.
[9] Cedimus, an subitum luctando accendimus ignem?
[10] Cedamus! leve fit, quod bene fertur, onus.
[11] Vidi ego iactatas mota face crescere flammās
[12] Et rursus nullo concutiente mori.
[13] Verbera plura ferunt, quam quos iuvat usus aratri,
[14] Detractant prensi dum iuga prima boves.
[15] Asper equus duris contunditur ora lupatis,
[16] Frena minus sentit, quisquis ad arma facit.
[17] Acrius invitos multoque ferocius urget
[18] Quam qui servitium ferre fatentur Amor.
[19] En ego confiteor! tua sum nova praeda, Cupido;
[20] Porrigimus victas ad tua iura manus.
[21] Nil opus est bello — veniam pacemque rogamus;
—
[22] Nec tibi laus armis victus inermis ero.
[23] Necte comam myrto, maternas iunge columbas;
[24] Qui deceat, currum vitricus ipse dabit,
[25] Inque dato curru, populo clamante triumphum,
[26] Stabis et adiunctas arte movebis aves.
[27] Ducentur capti iuvenes captaeque puellae;
[28] Haec tibi magnificus pompa triumphus erit.
[29] Ipse ego, praeda recens, factum modo vulnus habebō
[30] Et nova captiva vincula mente feram.
[31] Mens Bona ducetur manibus post terga retortis,
[32] Et Pudor, et castris quidquid Amoris obest.
[33] Omnia te metuent; ad te sua bracchia tendens
[34] Vulgus 'io' magna voce 'trumphe! ' canet.
wird|singen.
[35] Blanditiae comites tibi erunt Errorque Furorque,
[36] Adsidue partes turba secuta tuas.
[37] His tu militibus superas hominesque deosque;
[38] Haec tibi si demas commoda, nudus eris.
[39] Laeta triumphanti de summo mater Olympo
[40] Plaudet et adpositas sparget in ora rosas.
[41] Tu pinnae gemma, gemma variante capillos
[42] Ibis in auratis aureus ipse rotis.
[43] Tunc quoque non paucos, si te bene novimus, ures;
[44] Tunc quoque praeteriens vulnera multa dabis.
[45] Non possunt, licet ipse velis, cessare sagittae;
[46] Fervida vicino flamma vapore nocet.
[47] Talis erat domita Bacchus Gangetide terra;
[48] Tu gravis alitibus, tigribus ille fuit.
[49] Ergo cum possim sacri pars esse triumphī,
[50] Parce tuas in me perdere, victor, opes!
[51] Adspice cognati felicia Caesaris arma —
—
[52] Qua vicit, victos protegit ille manu.

Gedicht 3

- [1] **Iusta precor: quae me nuper praedata puella est,**
[2] **Aut amet aut faciat, cur ego semper amem!**
[3] **A, nimium volui — tantum patiaturs amari;**
—
[4] **Audierit nostras tot Cytherea preces!**
[5] **Accipe, per longos tibi qui deserviat annos;**
[6] **Accipe, qui pura norit amare fide!**
[7] **Si me non veterum commendant magna parentum**
[8] **Nomina, si nostri sanguinis auctor eques,**
[9] **Nec meus innumeris renovatur campus aratri,**
[10] **Temperat et sumptus parcus uterque parens —**
—
[11] **At Phoebus comitesque novem vitisque repertor**
[12] **Hac faciunt, et me qui tibi donat, Amor,**
[13] **Et nulli cessura fides, sine crimine mores**
[14] **Nudaque simplicitas purpureusque pudor.**
[15] **Non mihi mille placent, non sum desultor amoris:**
[16] **Tu mihi, siqua fides, cura perennis eris.**
[17] **Tecum, quos dederint annos mihi fila sororum,**
[18] **Vivere contingat teque dolente mori!**
[19] **Te mihi materiem felicem in carmina praebe —**
—
[20] **Provenient causa carmina digna sua.**
[21] **Carmine nomen habent exterrita cornibus Io**
[22] **Et quam fluminea lusit adulter ave,**
[23] **Quaeque super pontum simulato vecta iuvenco**
[24] **Virginea tenuit cornua vara manu.**
[25] **Nos quoque per totum pariter cantabimur orbem,**
[26] **Iunctaque semper erunt nomina nostra tuis.**

Gedicht 4

- [1] **Vir tuus est epulas nobis aditurus easdem —**
—
[2] **Ultima coena tuo sit, precor, illa viro!**
[3] **Ergo ego dilectam tantum conviva puellam**
[4] **Adspiciam? tangi quem iuvet, alter erit,**
[5] **Alteriusque sinus apte subiecta fovebis?**
[6] **Iniciet collo, cum volet, ille manum?**
[7] **Desino mirari, posito quod candida vino**
[8] **Atracis ambiguos traxit in arma viros.**
[9] **Nec mihi silva domus, nec equo mea membra cohaerent —**
—
[10] **Vix a te videor posse tenere manus!**
[11] **Quae tibi sint facienda tamen cognosce, nec Euris**
[12] **Da mea nec tepidis verba ferenda Notis!**
[13] **Ante veni, quam vir — nec quid, si veneris ante,**
—
[14] **Possit agi video; sed tamen ante veni.**
[15] **Cum premet ille torum, vultu comes ipsa modesto**
[16] **Ibis, ut accumbas — clam mihi tange pedem!**
—

- [17] Me specta nutusque meos vultumque loquacem;
[18] Excipe furtivas et refer ipsa notas.
[19] Verba superciliis sine voce loquentia dicam;
[20] Verba leges digitis, verba notata mero.
[21] Cum tibi succurret Veneris lascivia nostrae,
[22] Purpureas tenero pollice tange genas.
[23] Siquid erit, de me tacita quod mente queraris,
[24] Pendeat extrema mollis ab aure manus.
[25] Cum tibi, quae faciam, mea lux, dicamve, placebunt,
[26] Versetur digitis anulus usque tuis.
[27] Tange manu mensam, tangunt quo more precantes,
[28] Optabis merito cum mala multa viro.
[29] Quod tibi miscuerit, sapias, bibat ipse, iubeto;
[30] Tu puerum leviter posce, quod ipsa voles.
[31] Quae tu reddideris ego primus pocula sumam,
[32] Et, qua tu biberis, hac ego parte bibam.
[33] Si tibi forte dabit, quod praegustaverit ipse,
[34] Reice libatos illius ore cibos.
[35] Nec premat inpositis sinu tua colla lacertis,
[36] Mite nec in rigido pectore pone caput;
[37] Nec sinus admittat digitos habilesve papillae;
[38] Oscula praecipue nulla dedisse velis!
[39] Oscula si dederis, fiam manifestus amator
[40] Et dicam 'mea sunt! _____' _____ iniciamque manum.
[41] _____
[41] Haec tamen adspiciam, sed quae bene pallia celant,
[42] Illa mihi caeci causa timoris erunt.
[43] Nec femori committe femur nec crure cohaere
[44] Nec tenerum duro cum pede iunge pedem.
[45] Multa miser timeo, quia feci multa proterve,
[46] Exemplique metu torqueor, ecce, mei.
[47] Saepe mihi dominaeque meae properata voluptas
[48] Veste sub iniecta dulce peregit opus.
[49] Hoc tu non facies; sed, ne fecisse puteris,
[50] Conscia de tergo pallia deme tuo.
[51] Vir bibat usque roga — precibus tamen oscula desint! —
[52] _____
[52] Dumque bibit, furtim si potes, adde merum.
[53] Si bene conpositus somno vinoque iacebit,
[54] Consilium nobis resque locusque dabunt.
[55] Cum surges abitura domum, surgemus et omnes,
[56] In medium turbae fac memor agmen eas.
[57] Agmine me invenies aut invenieris in illo:
[58] Quidquid ibi poteris tangere, tange, mei.
[59] Me miserum! monui, paucas quod prosit in horas;
[60] Separor a domina nocte iubente mea.
[61] Nocte vir includet, lacrimis ego maestus obortis,
[62] Qua licet, ad saevas prosequar usque fores.
[63] Oscula iam sumet, iam non tantum oscula sumet:
[64] Quod mihi das furtim, iure coacta dabis.
[65] Verum invita dato — potes hoc — similisque coactae;
[66] _____
[66] Blanditiae taceant, sitque maligna Venus.

- [67] **Si mea vota valent, illum quoque ne iuvet, opto;**
[68] **Si minus, at certe te iuvet inde nihil.**
[69] **Sed quaecumque tamen noctem fortuna sequetur,**
[70] **Cras mihi constanti voce dedisse nega!**

Gedicht 5

- [1] **Aestus erat, mediamque dies exegerat horam;**
[2] **Adposui medio membra levanda toro.**
[3] **Pars adaperta fuit, pars altera clausa fenestrae;**
[4] **Quale fere silvae lumen habere solent,**
[5] **Qualia sublucent fugiente crepuscula Phoebo,**
[6] **Aut ubi nox abiit, nec tamen orta dies.**
[7] **Illa verecundis lux est praebenda puellis,**
[8] **Qua timidus latebras speret habere pudor.**
[9] **Ecce, Corinna venit, tunica velata recincta,**
[10] **Candida dividua colla tegente coma —**
—
[11] **Qualiter in thalamos famosa Semiramis isse**
[12] **Dicitur, et multis Lais amata viris.**
[13] **Deripui tunicam — nec multum rara nocebat;**
—
[14] **Pugnabat tunica sed tamen illa tegi.**
[15] **Quae cum ita pugnaret, tamquam quae vincere nollet,**
[16] **Victa est non aegre prodicione sua.**
[17] **Ut stetit ante oculos posito velamine nostros,**
[18] **In toto nusquam corpore menda fuit.**
[19] **Quos umeros, quales vidi tetigique lacertos!**
[20] **Forma papillarum quam fuit apta premi!**
[21] **Quam castigato planus sub pectore venter!**
[22] **Quantum et quale latus! quam iuvenale femur!**
[23] **Singula quid referam? nil non laudabile vidi**
[24] **Et nudam pressi corpus ad usque meum.**
[25] **Cetera quis nescit? lassi requievimus ambo.**
[26] **Proveniant medii sic mihi saepe dies!**

Gedicht 6

- [1] **Ianitor — indignum! — dura religate catena,**
— —
[2] **Difficilem moto cardine pande forem!**
[3] **Quod precor, exiguum est — aditu fac ianua parvo**
—
[4] **Obliquum capiat semiadaperta latus.**
[5] **Longus amor tales corpus tenuavit in usus**
[6] **Aptaque subducto pondere membra dedit.**
[7] **Ille per excubias custodum leniter ire**
[8] **Monstrat: inoffensos derigit ille pedes.**
[9] **At quondam noctem simulacraque vana timebam;**
[10] **Mirabar, tenebris quisquis iturus erat.**
[11] **Risit, ut audirem, tenera cum matre Cupido**
[12] **Et leviter 'fies tu quoque fortis' ait.**

[13] **Nec mora, venit amor — non umbras nocte volantis,**
—

[14] **Non timeo strictas in mea fata manus.**

[15] **Te nimium lentum timeo, tibi blandior uni;**

[16] **Tu, me quo possis perdere, fulmen habes.**

[17] **Adspice — uti videas, inmitia claustra relaxa —**
—

[18] **Uda sit ut lacrimis ianua facta meis!**

[19] **Certe ego, cum posita stares ad verbera veste,**

[20] **Ad dominam pro te verba tremente tuli.**

[21] **Ergo quae valuit pro te quoque gratia quondam —**
—

[22] **Heu facinus! — pro me nunc valet illa parum?**
—

[23] **Redde vicem meritis! grato licet esse quod optas.**

[24] **Tempora noctis eunt; excute poste seram!**

[25] **Excute! sic, inquam, longa relevere catena,**

[26] **Nec tibi perpetuo serva bibatur aqua!**

[27] **Ferreus orantem nequiquam, ianitor, audis,**

[28] **Roboribus duris ianua fulta riget.**

[29] **Urbibus obsessis clausae munimina portae**

[30] **Prosunt; in media pace quid arma times?**

[31] **Quid facies hosti, qui sic excludis amantem?**

[32] **Tempora noctis eunt; excute poste seram!**

[33] **Non ego militibus venio comitatus et armis;**

[34] **Solus eram, si non saevus adesset Amor.**

[35] **Hunc ego, si cupiam, nusquam dimittere possum;**

[36] **Ante vel a membris divider ipse meis.**

[37] **Ergo Amor et modicum circa mea tempora vinum**

[38] **Mecum est et madidis lapsa corona comis.**

[39] **Arma quis haec timeat? quis non eat obvius illis?**

[40] **Tempora noctis eunt; excute poste seram!**

[41] **Lentus es: an somnus, qui te male perdat, amantis**

[42] **Verba dat in ventos aure repulsa tua?**

[43] **At, memini, primo, cum te celare volebam,**

[44] **Pervigil in mediae sidera noctis eras.**

[45] **Forsitan et tecum tua nunc requiescit amica —**
—

[46] **Heu, melior quanto sors tua sorte mea!**

[47] **Dummodo sic, in me durae transite catena!**

[48] **Tempora noctis eunt; excute poste seram!**

[49] **Fallimur, an verso sonuerunt cardine postes,**

[50] **Raucaque concussae signa dedere fores?**

[51] **Fallimur — impulsus est animoso ianua vento.**
—

[52] **Ei mihi, quam longe spem tulit aura meam!**

[53] **Si satis es raptae, Borea, memor Orithyiae,**

[54] **Huc ades et surdas flamine tunde foris!**

[55] **Urbe silent tota, vitreoque madentia rore**

[56] **Tempora noctis eunt; excute poste seram!**

[57] **Aut ego iam ferroque ignique paratior ipse,**

[58] **Quem face sustineo, tecta superba petam.**

[59] **Nox et Amor vinumque nihil moderabile suadent;**

[60] **Illa pudore vacat, Liber Amorque metu.**

[61] **Omnia consumpsi, nec te precibusque minisque**
[62] **Movimus, o foribus durior ipse tuis.**
[63] **Non te formosae decuit servare puellae**
[64] **Limina, sollicito carcere dignus eras.**
[65] **Iamque pruinosis molitur Lucifer axes,**
[66] **Inque suum miseros excitat ales opus.**
[67] **At tu, non laetis detracta corona capillis,**
[68] **Dura super tota limina nocte iace!**
[69] **Tu dominae, cum te proiectam mane videbit,**
[70] **Temporis absumpti tam male testis eris.**
[71] **Qualiscumque vale sentique abeuntis honorem;**
[72] **Lente nec admisso turpis amante, vale!**
[73] **Vos quoque, crudeles rigido cum limine postes**
[74] **Duraque conservae ligna, valete, fores!**

Gedicht 7

[1] **Adde manus in vincla meas — meruere catenas —**
— —
[2] **Dum furor omnis abit, siquis amicus ades!**
[3] **Nam furor in dominam temeraria bracchia movit;**
[4] **Flet mea vaesana laesa puella manu.**
[5] **Tunc ego vel caros potui violare parentes**
[6] **Saeva vel in sanctos verbera ferre deos!**
[7] **Quid? non et clipei dominus septemplicis Ajax**
[8] **Stravit deprensos lata per arva greges,**
[9] **Et, vindex in matre patris, malus ultor, Orestes**
[10] **Ausus in arcanas poscere tela deas?**
[11] **Ergo ego digestos potui laniare capillos?**
[12] **Nec dominam motae dedecuerunt comae.**
[13] **Sic formosa fuit. talem Schoeneida dicam**
[14] **Maenalias arcu sollicitasse feras;**
[15] **Talis periuri promissaque velaque Thesei**
[16] **Flevit praecipites Cressa tulisse Notos;**
[17] **Sic, nisi vittatis quod erat Cassandra capillis,**
[18] **Procubuit templo, casta Minerva, tuo.**
[19] **Quis mihi non 'demens! ' quis non mihi 'barbare! ' dixit?**
wer
[20] **Ipsa nihil; pavido est lingua retenta metu.**
[21] **Sed taciti fecere tamen convicia vultus;**
[22] **Egit me lacrimis ore silente reum.**
[23] **Ante meos umeris vellem cecidisse lacertos;**
[24] **Utiliter potui parte carere mei.**
[25] **In mea vaesanas habui dispendia vires**
[26] **Et valui poenam fortis in ipse meam.**
[27] **Quid mihi vobiscum, caedis scelerumque ministrae?**
[28] **Debita sacrilegae vincla subite manus!**
[29] **An, si pulsassem minimum de plebe Quiritem,**
[30] **Plecterer — in dominam ius mihi maius erit?**
—
[31] **Pessima Tydides scelerum monimenta reliquit.**
[32] **Ille deam primus perculit — alter ego!**
—

[33] **Et minus ille nocens. mihi, quam profitebar amare**
 [34] **Laesa est; Tydides saevus in hoste fuit.**
 [35] **I nunc, magnificos victor molire triumphos,**
 [36] **Cinge comam lauro votaque redde Iovi,**
 [37] **Quaeque tuos currus comitantum turba sequetur,**
 [38] **Clamet 'io! forti victa puella viro est! '**
 [39] **Ante eat effuso tristis captiva capillo,**
 [40] **Si sinerent laesae, candida tota, genae.**
 [41] **Aptius impressis fuerat vivere labellis**
 [42] **Et collum blandi dentis habere notam.**
 [43] **Denique, si tumidi ritu torrentis agebar,**
 [44] **Caecaque me praedam fecerat ira suam,**
 [45] **Nonne satis fuerat timidae inclamasse puellae,**
 [46] **Nec nimium rigidas intonuisse minas,**
 [47] **Aut tunicam summa deducere turpiter ora**
 [48] **Ad mediam? — mediae zona tulisset opem.**
 —
 [49] **At nunc sustinui raptis a fronte capillis**
 [50] **Ferreus ingenuas ungue notare genas.**
 [51] **Adstitit illa amens albo et sine sanguine vultu,**
 [52] **Caeduntur Pariis qualia saxa iugis.**
 [53] **Exanimis artus et membra trementia vidi —**
 —
 [54] **Ut cum populeas ventilat aura comas,**
 [55] **Ut leni Zephyro gracilis vibratur harundo,**
 [56] **Summave cum tepido stringitur unda Noto;**
 [57] **Suspensaeque diu lacrimae fluxere per ora,**
 [58] **Qualiter abiecta de nive manat aqua.**
 [59] **Tunc ego me primum coepi sentire nocentem —**
 —
 [60] **Sanguis erant lacrimae, quas dabat illa, meus.**
 [61] **Ter tamen ante pedes volui procumbere supplex;**
 [62] **Ter formidatas reppulit illa manus.**
 [63] **At tu ne dubita — minuet vindicta dolorem —**
 —
 [64] **Protinus in vultus unguibus ire meos.**
 [65] **Nec nostris oculis nec nostris parce capillis:**
 [66] **Quamlibet infirmas adiuvat ira manus;**
 [67] **Neve mei sceleris tam tristia signa supersint,**
 [68] **Pone recompositas in statione comas!**

Gedicht 8

[1] **Est quaedam — quicumque volet cognoscere lenam,**
 —
 [2] **Audiat! — est quaedam nomine Dipsas anus.**
 —
 [3] **Ex re nomen habet — nigri non illa parentem**
 —
 [4] **Memnonis in roseis sobria vidit equis.**
 [5] **Illa magas artes Aeaeaeque carmina novit**
 [6] **Inque caput liquidas arte recurvat aquas;**
 [7] **Scit bene, quid gramen, quid torto concita rhombo**
 [8] **Licia, quid valeat virus amantis equae.**

[9] **Cum voluit, toto glomerantur nubila caelo;**
[10] **Cum voluit, puro fulget in orbe dies.**
[11] **Sanguine, siqua fides, stillantia sidera vidi;**
[12] **Purpureus Lunae sanguine vultus erat.**
[13] **Hanc ego nocturnas versam volitare per umbras**
[14] **Suspikor et pluma corpus anile tegi.**
[15] **Suspikor, et fama est. oculis quoque pupula duplex**
[16] **Fulminat, et gemino lumen ab orbe venit.**
[17] **Evocat antiquis proavos atavosque sepulcris**
[18] **Et solidam longo carmine findit humum.**
[19] **Haec sibi proposuit thalamos temerare pudicos;**
[20] **Nec tamen eloquio lingua nocente caret.**
[21] **Fors me sermoni testem dedit; illa monebat**
[22] **Talia — me duplices occuluere fores:**
—
[23] **'Scis here te, mea lux, iuveni placuisse beato?**
[24] **Haesit et in vultu constitit usque tuo.**
[25] **Et cur non placeas? nulli tua forma secunda est;**
[26] **Me miseram, dignus corpore cultus abest!**
[27] **Tam felix esses quam formosissima, vellem —**
—
[28] **Non ego, te facta divite, pauper ero.**
[29] **Stella tibi oppositi nocuit contraria Martis.**
[30] **Mars abiit; signo nunc Venus apta suo.**
[31] **Prosit ut adveniens, en adspice! dives amator**
[32] **Te cupiit; curae, quid tibi desit, habet.**
[33] **Est etiam facies, qua se tibi conparet, illi;**
[34] **Si te non emptam vellet, emendus erat.'**
[35] **Erubuit. 'decet alba quidem pudor ora, sed iste,**
[36] **Si simules, prodest; verus obesse solet.**
[37] **Cum bene deiectis gremium spectabis ocellis,**
[38] **Quantum quisque ferat, respiciendus erit.**
[39] **Forsitan inmundae Tatio regnante Sabinae**
[40] **Noluerint habiles pluribus esse viris;**
[41] **Nunc Mars externis animos exercet in armis,**
[42] **At Venus Aeneae regnat in urbe sui.**
[43] **Ludunt formosae; casta est, quam nemo rogavit —**
—
[44] **Aut, si rusticitas non vetat, ipsa rogat.**
[45] **Has quoque, quae frontis rugas in vertice portant,**
[46] **Excute; de rugis crimina multa cadent.**
[47] **Penelope iuvenum vires temptabat in arcu;**
[48] **Qui latus argueret, corneus arcus erat.**
[49] **Labitur occulte fallitque volubilis aetas,**
[50] **Ut celer admissis labitur amnis aquis.**
[51] **Aera nitent usu, vestis bona quaerit haberi,**
[52] **Canescunt turpi tecta relictasitu —**
—
[53] **Forma, nisi admittas, nullo exercente senescit.**
[54] **Nec satis effectus unus et alter habent;**
[55] **Certior e multis nec tam invidiosa rapina est.**
[56] **Plena venit canis de grege praeda lupis.**
[57] **Ecce, quid iste tuus praeter nova carmina vates**

- [58] **Donat? amatoris milia multa leges.**
[59] **Ipsē deus vatū palla spectabilis aurea**
[60] **Tractat inauratae consona fila lyrae.**
[61] **Qui dabit, ille tibi magno sit maior Homero;**
[62] **Crede mihi, res est ingeniosa dare.**
[63] **Nec tu, si quis erit capitis mercede redemptus,**
[64] **Despice; gypsati crimen inane pedis.**
[65] **Nec te decipiant veteres circum atria cerae.**
[66] **Tolle tuos tecum, pauper amator, avos!**
[67] **Qui, quia pulcher erit, poscet sine munere noctem,**
[68] **Quod det, amatorem flagitet ante suum!**
[69] **Parcius exigo pretium, dum retia tendis,**
[70] **Ne fugiant; captos legibus ure tuis!**
[71] **Nec nocuit simulatus amor; sine, credat amari,**
[72] **Et cave ne gratis hic tibi constet amor!**
[73] **Saepe nega noctes. capitis modo finge dolorem,**
[74] **Et modo, quae causas praebeat, Isis erit.**
[75] **Mox recipe, ut nullum patiendi colligat usum,**
[76] **Neve relentescat saepe repulsus amor.**
[77] **Surda sit oranti tua ianua, laxa ferenti;**
[78] **Audiat exclusi verba receptus amans;**
[79] **Et, quasi laesa prior, nonnumquam irascere laeso —**
—
[80] **Vanescit culpa culpa repensa tua.**
[81] **Sed numquam dederis spatiosum tempus in iram:**
[82] **Saepe simultates ira morata facit.**
[83] **Quin etiam discant oculi lacrimare coacti,**
[84] **Et faciant udas illa vel ille genas;**
[85] **Nec, si quem falles, tu periurare timeto —**
—
[86] **Commodat in lusus numina surda Venus.**
[87] **Servus et ad partes sollers ancilla parentur,**
[88] **Qui doceant, apte quid tibi possit emi;**
[89] **Et sibi pauca rogent — multos si pauca rogabunt,**
—
[90] **Postmodo de stipula grandis acervus erit.**
[91] **Et soror et mater, nutrix quoque carpat amantem;**
[92] **Fit cito per multas praeda petita manus.**
[93] **Cum te deficient poscendi munera causae,**
[94] **Natalem libo testificare tuum!**
[95] **Ne securus amet nullo rivale, caveto;**
[96] **Non bene, si tollas proelia, durat amor.**
[97] **Ille viri videat toto vestigia lecto**
[98] **Factaque lascivis livida colla notis.**
[99] **Munera praecipue videat, quae miserit alter.**
[100] **Si dederit nemo, Sacra roganda Via est.**
[101] **Cum multa abstuleris, ut non tamen omnia donet,**
[102] **Quod numquam reddas, commodet, ipsa roga!**
[103] **Lingua iuvet mentemque tegat — blandire noceque;**
—
[104] **Inpia sub dulci melle venena latent.**
[105] **Haec si praestiteris usu mihi cognita longo,**
[106] **Nec tulerint voces ventus et aura meas,**

[107] **Saepe mihi dices vivae bene, saepe rogabis,**
[108] **Ut mea defunctae molliter ossa cubent.'**
[109] **Vox erat in cursu, cum me mea prodidit umbra,**
[110] **At nostrae vix se continuere manus,**
[111] **Quin albam raramque comam lacrimosaque vino**
[112] **Lumina rugosas distraherentque genas.**
[113] **Di tibi dent nullosque Lares inopemque senectam,**
[114] **Et longas hiemes perpetuamque sitim!**

Gedicht 9

[1] **Militat omnis amans, et habet sua castra Cupido;**
[2] **Attice, crede mihi, militat omnis amans.**
[3] **Quae bello est habilis, Veneri quoque convenit aetas.**
[4] **Turpe senex miles, turpe senilis amor.**
[5] **Quos petiere duces animos in milite forti,**
[6] **Hos petit in socio bella puella viro.**
[7] **Pervigilant ambo; terra requiescit uterque —**
—
[8] **Ille fores dominae servat, at ille ducis.**
[9] **Militis officium longa est via; mitte puellam,**
[10] **Strenuus exempto fine sequetur amans.**
[11] **Ibit in adversos montes duplicataque nimbo**
[12] **Flumina, congestas exeret ille nives,**
[13] **Nec freta pressurus tumidos causabitur Euros**
[14] **Aptaque verrendis sidera quaeret aquis.**
[15] **Quis nisi vel miles vel amans et frigora noctis**
[16] **Et denso mixtas perferet imbre nives?**
[17] **Mittitur infestos alter speculator in hostes;**
[18] **In rivale oculos alter, ut hoste, tenet.**
[19] **Ille graves urbes, hic durae limen amicae**
[20] **Obsidet; hic portas frangit, at ille fores.**
[21] **Saepe soporatos invadere profuit hostes**
[22] **Caedere et armata vulgus inerme manu.**
[23] **Sic fera Threicii ceciderunt agmina Rhesi,**
[24] **Et dominum capti deseruistis equi.**
[25] **Nempe maritorum somnis utuntur amantes,**
[26] **Et sua sopitis hostibus arma movent.**
[27] **Custodum transire manus vigilumque catervas**
[28] **Militis et miseri semper amantis opus.**
[29] **Mars dubius nec certa Venus; victique resurgunt,**
[30] **Quosque neges umquam posse iacere, cadunt.**
[31] **Ergo desidiam quicumque vocabat amorem,**
[32] **Desinat. ingenii est experientis amor.**
[33] **Ardet in abducta Briseide magnus Achilles —**
—
[34] **Dum licet, Argeas frangite, Troes, opes!**
[35] **Hector ab Andromaches complexibus ibat ad arma,**
[36] **Et, galeam capiti quae daret, uxor erat.**
[37] **Summa ducum, Atrides, visa Priameide fertur**
[38] **Maenadis effusis obstipuisse comis.**
[39] **Mars quoque deprensus fabrilia vincula sensit;**
[40] **Notior in caelo fabula nulla fuit.**

- [41] **Ipse ego segnis eram discinctaque in otia natus;**
[42] **Mollierant animos lectus et umbra meos.**
[43] **Inpulit ignavum formosae cura puellae**
[44] **lussit et in castris aera merere suis.**
[45] **Inde vides agilem nocturnaque bella gerentem.**
[46] **Qui nolet fieri desidiosus, amet!**

Gedicht 10

- [1] **Qualis ab Eurota Phrygiis avecta carinis**
[2] **Coniugibus belli causa duobus erat,**
[3] **Qualis erat Lede, quam plumis abditus albis**
[4] **Callidus in falsa lusit adulter ave,**
[5] **Qualis Amymone siccis erravit in agris,**
[6] **Cum premeret summi verticis urna comas —**
—
[7] **Talis eras; aquilamque in te taurumque timebam,**
[8] **Et quidquid magno de love fecit amor.**
[9] **Nunc timor omnis abest, animique resanuit error,**
[10] **Nec facies oculos iam capit ista meos.**
[11] **Cur sim mutatus, quaeris? quia munera poscis.**
[12] **Haec te non patitur causa placere mihi.**
[13] **Donec eras simplex, animum cum corpore amavi;**
[14] **Nunc mentis vitio laesa figura tua est.**
[15] **Et puer est et nudus Amor; sine sordibus annos**
[16] **Et nullas vestes, ut sit apertus, habet.**
[17] **Quid puerum Veneris pretio prostare iubetis?**
[18] **Quo pretium condat, non habet ille sinum!**
[19] **Nec Venus apta feris Veneris nec filius armis —**
—
[20] **Non decet inbelles aera merere deos.**
[21] **Stat meretrix certo cuivis mercabilis aere,**
[22] **Et miseras iusso corpore quaerit opes;**
[23] **Devovet imperium tamen haec lenonis avari**
[24] **Et, quod vos facitis sponte, coacta facit.**
[25] **Sumite in exemplum pecudes ratione carentes;**
[26] **Turpe erit, ingenium mitius esse feris.**
[27] **Non equa munus equum, non taurum vacca poposcit;**
[28] **Non aries placitam munere captat ovem.**
[29] **Sola viro mulier spoliis exultat ademptis,**
[30] **Sola locat noctes, sola licenda venit,**
[31] **Et vendit quod utrumque iuvat quod uterque petebat,**
[32] **Et pretium, quanti gaudeat ipsa, facit.**
[33] **Quae Venus ex aequo ventura est grata duobus,**
[34] **Altera cur illam vendit et alter emit?**
[35] **Cur mihi sit damno, tibi sit lucrosa voluptas,**
[36] **Quam socio motu femina virque ferunt?**
[37] **Non bene conducti vendunt periuria testes,**
[38] **Non bene selecti iudicis arca patet.**
[39] **Turpe reos empti miseros defendere lingua;**
[40] **Quod faciat magni, turpe tribunal, opes;**
[41] **Turpe tori reditu census augere paternos,**

- [42] **Et faciem lucro prostituisset suam.**
[43] **Gratia pro rebus merito debetur inemptis;**
[44] **Pro male conducto gratia nulla toro.**
[45] **Omnia conductor solvit; mercede soluta**
[46] **Non manet officio debitor ille tuo.**
[47] **Parcite, formosae, pretium pro nocte pacisci;**
[48] **Non habet eventus sordida praeda bonos.**
[49] **Non fuit armillas tanti pepigisse Sabinas,**
[50] **Ut premerent sacrae virginis arma caput;**
[51] **E quibus exierat, traiecit viscera ferro**
[52] **Filius, et poenae causa monile fuit.**
[53] **Nec tamen indignum est a divite praemia posci;**
[54] **Munera poscenti quod dare possit, habet.**
[55] **Carpite de plenis pendentes vitibus uvas;**
[56] **Praebeat Alcinoi poma benignus ager!**
[57] **Officium pauper numeret studiumque fidemque;**
[58] **Quod quis habet, dominae conferat omne suae.**
[59] **Est quoque carminibus meritas celebrare puellas**
[60] **Dos mea; quam volui, nota fit arte mea.**
[61] **Scindentur vestes, gemmae frangentur et aurum;**
[62] **Carmina quam tribuent, fama perennis erit.**
[63] **Nec dare, sed pretium posci dedignor et odi;**
[64] **Quod nego poscenti, desine velle, dabo!**

Gedicht 11

- [1] **Colligere incertos et in ordine ponere crines**
[2] **Docta neque ancillas inter habenda Nape,**
[3] **Inque ministeriis furtivae cognita noctis**
[4] **Utilis et dandis ingeniosa notis**
[5] **Saepe venire ad me dubitantem hortata Corinnam,**
[6] **Saepe laboranti fida reperta mihi —**
—
[7] **Accipe et ad dominam peraratas mane tabellas**
[8] **Perfer et obstantes sedula pelle moras!**
[9] **Nec silicum venae nec durum in pectore ferrum,**
[10] **Nec tibi simplicitas ordine maior adest.**
[11] **Credibile est et te sensisse Cupidinis arcus —**
—
[12] **In me militiae signa tuere tuae!**
[13] **Si quaeret quid agam, spe noctis vivere dices;**
[14] **Cetera fert blanda cera notata manu.**
[15] **Dum loquor, hora fugit. vacuae bene redde tabellas,**
[16] **Verum continuo fac tamen illa legat.**
[17] **Adspicias oculos mando frontemque legentis;**
[18] **Et tacito vultu scire futura licet.**
[19] **Nec mora, perlectis rescribat multa, iubeto;**
[20] **Odi, cum late splendida cera vacat.**
[21] **Conprimat ordinibus versus, oculosque moretur**
[22] **Margine in extremo littera rasa meos.**
[23] **Quid digitos opus est graphio lassare tenendo?**
[24] **Hoc habeat scriptum tota tabella 'veni! '**
[25] **Non ego victrices lauro redimire tabellas**

- [26] **Nec Veneris media ponere in aede morer.**
[27] **Subscribam: 'Veneri fidas sibi Naso ministras**
[28] **Dedicat, at nuper vile fuistis acer.'**

Gedicht 12

- [1] **Flete meos casus — tristes rediere tabellae**
—
[2] **Infelix hodie littera posse negat.**
[3] **Omina sunt aliquid; modo cum discedere vellet,**
[4] **Ad limen digitos restitit icta Nape.**
[5] **Missa foras iterum limen transire memento**
[6] **Cautius atque alte sobria ferre pedem!**
[7] **Ite hinc, difficiles, funebria ligna, tabellae,**
[8] **Tuque, negaturis cera referta notis! —**
—
[9] **Quam, puto, de longae collectam flore cicutae**
[10] **Melle sub infami Corsica misit apis.**
[11] **At tamquam minio penitus medicata rubebas —**
—
[12] **Ille color vere sanguinolentus erat.**
[13] **Proiectae triviis iaceatis, inutile lignum,**
[14] **Vosque rotae frangat praetereuntis onus!**
[15] **Illum etiam, qui vos ex arbore vertit in usum,**
[16] **Convincam puras non habuisse manus.**
[17] **Praebuit illa arbor misero suspendia collo,**
[18] **Carnifici diras praebuit illa cruces;**
[19] **Illa dedit turpes raucis bubonibus umbras,**
[20] **Vulturis in ramis et strigis ova tulit.**
[21] **His ego commisi nostros insanus amores**
[22] **Molliaque ad dominam verba ferenda dedi?**
[23] **Aptius hae capiant vadimonia garrula cerae,**
[24] **Quas aliquis duro cognitor ore legat;**
[25] **Inter ephemeridas melius tabulasque iacerent,**
[26] **In quibus absumptas fleret avarus opes.**
[27] **Ergo ego vos rebus duplices pro nomine sensi.**
[28] **Auspicii numerus non erat ipse boni.**
[29] **Quid precer iratus, nisi vos cariosa senectus**
[30] **Rodat, et inmundo cera sit alba situ?**

Gedicht 13

- [1] **Iam super oceanum venit a seniore marito**
[2] **Flava pruinoso quae vehit axe diem.**
[3] **'Quo properas, Aurora? mane! — sic Memnonis umbris**
—
[4] **Annua sollemni caede parentet avis!**
[5] **Nunc iuvat in teneris dominae iacuisse lacertis;**
[6] **Si quando, lateri nunc bene iuncta meo est.**
[7] **Nunc etiam somni pingues et frigidus aer,**
[8] **Et liquidum tenui gutture cantat avis.**
[9] **Quo properas, ingrata viris, ingrata puellis?**
[10] **Roscida purpurea supprime lora manu!**

[11] **Ante tuos ortus melius sua sidera servat**
[12] **Navita nec media nescius errat aqua;**
[13] **Te surgit quamvis lassus veniente viator,**
[14] **Et miles saevas aptat ad arma manus.**
[15] **Prima bidente vides oneratos arva colentes;**
[16] **Prima vocas tardos sub iuga panda boves.**
[17] **Tu pueros somno fraudas tradisque magistris,**
[18] **Ut subeant tenerae verbera saeva manus;**
[19] **Atque vades sponsum stultos ante Atria mittis,**
[20] **Unius ut verbi grandia damna ferant.**
[21] **Nec tu consulto, nec tu iucunda diserto;**
[22] **Cogitur ad lites surgere uterque novas.**
[23] **Tu, cum feminei possint cessare labores,**
[24] **Lanificam revocas ad sua pensa manum.**
[25] **Omnia perpeterer — sed surgere mane puellas,**
—
[26] **Quis nisi cui non est ulla puella ferat?**
[27] **Optavi quotiens, ne nox tibi cedere vellet,**
[28] **Ne fugerent vultus sidera mota tuos!**
[29] **Optavi quotiens, aut ventus frangeret axem,**
[30] **Aut caderet spissa nube retentus equus!**
[31] **Invida, quo properas? quod erat tibi filius ater,**
[32] **Materni fuerat pectoris ille color.**
[33] **Tithono vellem de te narrare liceret;**
[34] **Fabula non caelo turpior ulla foret.**
[35] **Illum dum refugis, longo quia grandior aevo,**
[36] **Surgis ad invisas a sene mane rotas.**
[37] **At si, quem mavis, Cephalum complexa teneres,**
[38] **Clamares: "lente currite, noctis equi! "**
"
[39] **Cur ego plectar amans, si vir tibi marcet ab annis?**
[40] **Num me nupsisti conciliante seni?**
[41] **Adspice, quot somnos iuveni donarit amato**
[42] **Luna! — neque illius forma secunda tuae.**
—
[43] **Ipse deum genitor, ne te tam saepe videret,**
[44] **Commisit noctes in sua vota duas.'**
[45] **Iurgia finieram. scires audisse: rubebat —**
—
[46] **Nec tamen adsueto tardius orta dies!**

Gedicht 14

[1] **Dicebam 'medicare tuos desiste capillos! '**
[2] **Tingere quam possis, iam tibi nulla coma est.**
[3] **At si passa fores, quid erat spatiosius illis?**
[4] **Contigerant imum, qua patet usque, latus.**
[5] **Quid, quod erant tenues, et quos ornare timeres?**
[6] **Vela colorati qualia Seres habent,**
[7] **Vel pede quod gracili deducit aranea filum,**
[8] **Cum leve deserta sub trabe nectit opus.**
[9] **Nec tamen ater erat nec erat tamen aureus ille,**

- [10] **Sed, quamvis neuter, mixtus uterque color —**
—
- [11] **Qualem clivosae madidis in vallibus Idae**
[12] **Ardua derepto cortice cedrus habet.**
[13] **Adde, quod et dociles et centum flexibus apti**
[14] **Et tibi nullius causa doloris erant.**
[15] **Non acus abruptit, non vallum pectinis illos.**
[16] **Ornatrice tuto corpore semper erat;**
[17] **Ante meos saepe est oculos ornata nec umquam**
[18] **Brachia derepta saucia fecit acu.**
[19] **Saepe etiam nondum digestis mane capillis**
[20] **Purpureo iacuit semisupina toro.**
[21] **Tum quoque erat neglecta decens, ut Thracia Bacche,**
[22] **Cum temere in viridi gramine lassa iacet.**
[23] **Cum graciles essent tamen et lanuginis instar,**
[24] **Heu, male vexatae quanta tulere comae!**
[25] **Quam se praebuerunt ferro patienter et igni,**
[26] **Ut fieret torto nexilis orbe sinus!**
[27] **Clamabam: 'scelus est istos, scelus urere crines!**
[28] **Sponte decent; capiti, ferrea, parce tuo!**
[29] **Vim procul hinc remove! non est, qui debeat uri;**
[30] **Erudit admotas ipse capillus acus.'**
[31] **Formosae periere comae — quas vellet Apollo,**
—
- [32] **Quas vellet capiti Bacchus inesse suo!**
[33] **Illis contulerim, quas quondam nuda Dione**
[34] **Pingitur umentis sustinuisse manu.**
[35] **Quid male dispositos quereris periisse capillos?**
[36] **Quid speculum maesta ponis, inepta, manu?**
[37] **Non bene consuetis a te spectaris ocellis;**
[38] **Ut placeas, debes inmemor esse tui.**
[39] **Non te cantatae laeserunt paelicis herbae,**
[40] **Non anus Haemonia perfida lavit aqua;**
[41] **Nec tibi vis morbi nocuit — procul omen abesto! —**
—
- [42] **Nec minuit densas invida lingua comas.**
[43] **Facta manu culpaque tua dispendia sentis;**
[44] **Ipsa dabas capiti mixta venena tuo.**
[45] **Nunc tibi captivos mittet Germania crines;**
[46] **Tuta triumphatae munere gentis eris.**
[47] **O quam saepe comas aliquo mirante rubebis,**
[48] **Et dices: 'empta nunc ego mercede probor,**
[49] **Nescio quam pro me laudat nunc iste Sygambram.**
[50] **Fama tamen meminisse cum fuit ista mea.'**
[51] **Me miserum! lacrimas male continet oraque dextra**
[52] **Protegit ingenuas picta rubore genas.**
[53] **Sustinet antiquos gremio spectatque capillos,**
[54] **Ei mihi, non illo munera digna loco!**
[55] **Collige cum vultu mentem! reparabile damnum est.**
[56] **Postmodo nativa conspiciere coma.**

Gedicht 15

- [1] **Quid mihi Livor edax, ignavos obicis annos,**
- [2] **Ingeniique vocas carmen inertis opus;**
- [3] **Non me more patrum, dum strenua sustinet aetas,**
- [4] **Praemia militiae pulverulenta sequi,**
- [5] **Nec me verbosas leges ediscere nec me**
- [6] **Ingrato vocem prostituisse foro?**
- [7] **Mortale est, quod quaeris, opus. mihi fama perennis**
- [8] **Quaeritur, in toto semper ut orbe canar.**
- [9] **Vivet Maeonides, Tenedos dum stabit et Ide,**
- [10] **Dum rapidas Simois in mare volvet aquas;**
- [11] **Vivet et Ascræus, dum mustis uva tumebit,**
- [12] **Dum cadet incurva falce resecta Ceres.**
- [13] **Battiades semper toto cantabitur orbe;**
- [14] **Quamvis ingenio non valet, arte valet.**
- [15] **Nulla Sophocleo veniet iactura cothurno;**
- [16] **Cum sole et luna semper Aratus erit;**
- [17] **Dum fallax servus, durus pater, improba lena**
- [18] **Vivent et meretrix blanda, Menandros erit;**
- [19] **Ennius arte carens animosique Accius oris**
- [20] **Casurum nullo tempore nomen habent.**
- [21] **Varronem primamque ratem quae nesciet aetas,**
- [22] **Aureaque Aesonio terga petita duci?**
- [23] **Carmina sublimis tunc sunt peritura Lucreti,**
- [24] **Exitio terras cum dabit una dies;**
- [25] **Tityrus et segetes Aeneiaque arma legentur,**
- [26] **Roma triumphati dum caput orbis erit;**
- [27] **Donec erunt ignes arcusque Cupidinis arma,**
- [28] **Discentur numeri, culte Tibulle, tui;**
- [29] **Gallus et Hesperii et Gallus notus Eois,**
- [30] **Et sua cum Gallo nota Lycoris erit.**
- [31] **Ergo, cum silices, cum dens patientis aratri**
- [32] **Depereant aevo, carmina morte carent.**
- [33] **Cedant carminibus reges regumque triumpho,**
- [34] **Cedat et auriferi ripa benigna Tagi!**
- [35] **Vilia miretur vulgus; mihi flavus Apollo**
- [36] **Pocula Castalia plena ministret aqua,**
- [37] **Sustineamque coma metuentem frigora myrtum,**
- [38] **Atque a sollicito multus amante legar!**
- [39] **Pascitur in vivis Livor; post fata quiescit,**
- [40] **Cum suus ex merito quemque tuetur honos.**
- [41] **Ergo etiam cum me supremus adederit ignis,**
- [42] **Vivam, parsque mei multa superstes erit.**